CAMİ'UL FAZAİL VE KAMİLİR-REZAİL

Aziz Mahmut Hüdayi

İlim ve Amellerin Faziletleri:

İlim ve Amellerin Fazileti: İlim, insanların manevi derecelerinin yükselmesine sebep olduğu gibi, göklerin ve yerin Rabbı olan Yüce Allah'ın sevgisini kazanmaya da vesile olur. Efendimizin (sav) "Alim mümin" alim olmayan müminden yedi yüz derece daha faziletlidir. Her derecenin arası, arz ile sema arası kadardır" buyurmaktadır.
İlim sahipleri, insanlara peygamberlerin getirdiği ahkama göre yol gösterir. Bu yüzden halk. Daima alimlere muhtaçtır. Nitekim cennete, ehl-i cennete "Bir şeyler isteyin" denildiğinde onlar ne isteyeceklerini yine alimlerden öğreneceklerdir.

Muaz b. Cebel (ra) derki: İlim öğrenin zira Allah rızası için ilim öğrenmek nimet, ilim talep etmek saadet, ders okumak tesbih, ilim mubahsesi cihat, bilmeyene öğretmek sadakadır. Hasılı ilim imam,

amel de ona tabi olan cemaat gibidir.

Öğrenilmesi farz olan ilim, Hakk'ı arayan kimseyi, Allah Teala'ya yaklaştırandır. İlimlerin en yükseği marifetullah (Hak bilgisi)'dir. Tam ve külli yakınlığı sağlayan ilim, süfiyyenin ilmidir. Tasavvuf yolunda kurtuluş arayanların evvela ilim öğrenip sonra sufilik yoluna girmeleri gerekir.

İlim iki çeşittir. Biri ilim-i ubudiyet, diğeri ilm-i rububiyettir. Kişi ilm-i ubudiyeti, yani sağlam inanç ve salih amel için gerekli olan din bilgisini öğrendikten sonra ilm-i rububiyet, yani tarikat tahsiline yönelir.

Zikir yolunu tutmak sevaba nail olmaya vesile olduğu gibi, nefs perdelerin kalkmasına da müessir olur.

Amellerin Fazileti:

Namazın Faziletleri:

Temizliğin altı derecesi vardır.

Namaz kılacak kimsenin azalarını, elbiselerini ve bulunduğu yeri her türlü pislikten temizlemesi
Kötü huy ve sıfatlardan temizlenmek
Nefis kötü ahlaktan uzak tutmak
Kalbi kötü isteklerin kederlerinden arıtmak

Ruhu cehalet ve ayıplarından kurtarmak
Sırrı masivadan uzaklaştırmak. Bu temizlik mertebesi nebilerin, kamil velilerin ve onların yolunda giden Salihlerin temizliğidir.
Farz namazların fazileti hususunda Efendimizin (sav) şöyle buyurur:

"Allah Teala'nın insanlara farz kıldığı şeylerden kendi katında tevhidden sonra en sevimli olanı namazdır. Eğer Allah Teala katında namazdan daha efdal bir ibadet olsaydı, melekler onunla ibadet ederlerdi. Halbuki meleklerin kimisi rükuda, kimisi secdede, kimisi kuû ddadır."

Teravih namazı; sünnet olup yirmi rekattır. Ramazan ayında yatsı namazını müteakip kılınır. Efendimiz (sav) "Allah Teala size Ramazan gecesi namazın sünnet kılmıştır." Buyurarak sünnet ve Allah rızasının sebep olduğunu belirtmiştir.

Teheccüd namazı, geceleyin bir miktar uyuduktan sonra kılınır. Uyumadan kılınan namaz teheccüd olmaz. Teheccüdün en güzel şekli önce iki rekat tahiyyetül-vudü kılınır. Bu iki rekatın ikisinde Fatiha'dan sonra Nisa suresinin 64. Ayeti ikincisinde yine Nisa suresinin 110. Ayeti okunur. Sonra ilkinde Ayetel kürsü ikincisinde Amenerrasulü okunan iki rekat namaz daha kılınır. Sonra da ikişer rekat olmak üzere on iki rekata tamamlanır. Teheccüd sekiz rekat kılınabileceği gibi yirmi, otuz, kırk, elli, rekata kadar kılınabilir.

Teheccüd namazını adab ve erkana riayet ederek kılana Allah Teala beşi dünyada, dördü ahirette olmak üzere dokuz ikramda bulunacaktır. Dünyadakiler, afetlerden korumak, kıldığı namazın eserinin yüzde görülme, salih kulların muhabbetine nail olmak, sadır olması ve iffet duygusudur. Ahirettekiler ise yüz aklığı, hesap kolaylığı, sıratı rahat geçmek, kitabının sağ elden verilmesi gibidir.

İşrak namazı, iki rekattır. Güneş iki mızrak yükseldikten sonra kılınır. Efendimizin (sav) "Bir kimse" sabah namazını cemaatle kıldıktan sonra oturup güneş doğuncaya kadar zikir ile meşgul olsa, güneş doğuncaya kadar iki rekat namaz kılsa bir nafile hac ve umre sevabına nail olur." Buyuruyor.

Güneş doğarken, müstehab olan zikrullahtır. Çünkü bu değerli vakitte zikrullaha devam etmenin nefislerde büyük bir tesiri vardır.

Kuşluk namazı iki veya dört rekattan on iki rekata kadar kılınabilir. Kuşluk vaktinde dört rekat ile Allah Tealaya hatırlayan kişinin o günün akşamına kadar mekruhlardan uzaklaştıracağı rivayet edilir.

Evvabin namazı, altı rekattır. Akşamla yatsı arasında kılınır. Efendimiz (sav) şöyle buyurmuştur. " Bir kimse akşam namazından sonra hiç konuşmadan altı rekat namaz kılarsa, o namaz

on iki yıllık ibadete denk olur.”

Bu namazların haricinde Tesbih, istihare, Tevbe, Hacet, Regaib, Berat Gecesi, istika, yolcu, Küsuf namazları da anlatılmıştır.

Orucun Faziletleri:

Bakara suresinin 183. Ayetinin Allah Teala “sizden öncekilere farz kıldığı gibi oruç size de farz kılındı” buyuruyor. Ramazan ayı orucunun tutulması farzdır. Bu ayda bir tesbih diğer aylarda olan bin tesbihten daha faziletlidir, hayırlıdır.
Hz. Peygamber (sav) buyurmuştur ki, “oruç tutan kimsenin iki sevinci vardır. Bir sevinmesi iftar vaktindedir. Bir sevinci de Rabbına kavuştuğu zamandır.”

Şevval ayında altı sonuç tutmak sevaptır. Zilhicceden dokuz gün, zilkadenin son günü ile birlikte oruç tutmak müstehabdır. Ramazan orucundan sonra Aşure günü orucunu diğer günlerde tutulan oruçların hiçbiri tercih edilmemiştir. Pazartesi ve Perşembe oruçlarda müstehabdır. Çünkü ameller Allah Teala’ya Pazartesi ve Perşembe günleri arz olunur.

Zekatın Faziletleri:

Efendimiz (sav) şöyle buyurmuşlardır. “Zekatı verilen mal helak olmaz. Zekat vermeyen kavminden Allah yağmuru alır. Mallarınızı zekatla koruyan, hastalıklarınızı sadaka ile tedavi edin” Müslüman’a yakışan çok mükafat olmak için bol bol sadaka vermektedir. Sadaka verirken minnet ve eziyetle verilmemesi gerekir. Yoksa dileyiciye güzele “Allah versin” diyerek göndermek, yaptığı iyiliği boşa çıkarmaktan daha iyidir. Emr-i bi’l maruf sadakadır. Nehyi anil-münker sadakadır. Zar hangi şeyi Allah rızası için sarf edersen elbette onunla memur olursun. Yani Allah onun ecir ve sevabını sona ihsan eyler.

Haccın Faziletleri:

Hz. Peygamber (sav) “ Bir kimse cima ve fısktan hazar ederek Kabe’yi ziyaret etse anasından doğduğu zamanki gibi günahından tertemiz olur” buyurmuştur.

Hacc’da esas olan kişinin kalbindeki niyetini riyadan halis kılması, ticaret ve emsali dini ve dünyevi maksatlardan temizlenmesi tertemiz mal ile yola çakmasıdır. Yine hacıya yakışan ve gerekli olan Allah’ın hukuku ile mahlukatın haklarına riayettir.

Aile Hukukuna Aid Faziletler:

Nikahın Faziletleri:

Efendimiz (sav) şöyle buyuruyor, “Nikah benim sünnetimdir, fıtrat ve sünnetimi seven ona sahip çıksın, iyi sarılsın”
Allah için evlenen ve Allah için müminleri evlendiren Allah Teala’nın dostluğuna hak kazanır.

Evlenmenin Afetleri:

Kadınların istekleri bitip tükenmek bilmediğinden onlara helal kazanç götürmek zordur.
Kadınların kötü huylarına tahammül ve eziyetlerine sabır çok güçtür.
Çoluk çocuk ile meşguliyet insan dünya peşinde sevk ederek Allah Telaya’yı unutturabilir.

Evlenmenin Faydaları:

Allah’ın vaadine güvenerek zengin olmak.
Evlat ve zürriyet çoğalır.
Nikah, şerefe delalet eder.
Evlilik sayesinde kadınların güçlük ve sıkıntılara tahammül ederek zamanla güzel huy sahibi olmasına sağlar.

Evlenilecek kadında aranan şartlar:

Dindarlık ve namusluluk.
Güzel huyluluk.
Fizik, yüz ve soy güzelliği.
Kadın gezmeye düşkün olmamalı.
Kadın kanaatkar olmalıdır.
Evlatlarına şefkatli olmalı.
Kadının mehiri az olmalıdır.
Evlenilecek kadın nikah düşen yakın akrabalarından olmamalıdır.
Kadın kısır olmamalıdır.
Evlenilecek kadının kız olması tercih edilmelidir.

Karı-Kocanın Hak ve Vazifeleri

Erkeğin Kadın Üzerindeki Hakları:

Kadın kocasının günah olmayan bütün emirlerine riayet etmelidir.
Kadının kocasının hakkın, kendisinden ve bütün akrabalarından haklarına takdim etmelidir.
Kadın kocasının izni olmasan asla evden çıkmamalıdır.
Kadın kocasının izni olmadan evinden hiç bir şey vermemelidir.
Kadın, evin halini düzeltip, ıslah etmeye ihtimam göstermelidir.
Kadın, kocasının namusunu ve sırrını muhafazadan sorumlu, din işlerinde ona yardımcı olmakla yükümlüdür.

Kadının Kocası Üzerindeki Hakları:

Erkek hanımına yediğinden yedirmeli giydiğinden giydirmelidir.
Hanımını her bakımdan iyi idare etmeli, kırıp incitmemelidir.
Erkek hanımına zulmetmemelidir.
Fesada sebebiyet verecek şekilde gevşek ve aşarı olacak şekilde kıskanç davranmamalıdır.
Erkek hanımına karşı su-i zandan kaçınmalıdır.
Erkek, Allah Teala kendisine bol rızık verdiği zaman hanımına bol bol vermeli, fakat israfa girmemelidir.

Ana-Baba- Evladın Hak ve Vazifeleri:

Doğumdan sonra kulağına ezan okuma adab-ı veladetlendir.
Çocuk doğduğu zaman ağzı hurma gibi tatlı bir şeyle açılmalıdır.
Doğan yavrunun yedinci günde başı tıraş edilir.
Yedinci günde akika kurbanı kesilir.
Yedinci günde sünnet ettirmek.
Çoğu anasının emzirmesinde adabdır.
Evlat, kız-erkek, her ne olursa olsun ihsan-ı ilahi add olunmalıdır.
Meme emen çocuğun ağlamasıyla darlanmamalıdır.

Evladın Ana-Baba Üzerindeki Hakları:

Çocuğu güzel bir ad koymak.
Helal ve temiz bir rızkla beslemek.
Kitab-ı Kerim-i öğretmek.
Altı yaşına varınca edep öğretmek.
On altı yaşına gelince evlendirmek.
Evlada kötü muameleden sakınmak.

Evladın Ana-Babaya Karşı Vazifeleri:

Ana-babaya eza ve cefa etmemek.
Onlara iyilik ve şükranla muamele edip güzel sözlerle gönüllerini almak.
Mübah olan her meselede ana-babaya itaatkar olmak.
Ana-babaya ölümlerine kadar iyi bakmak yeterli değildir.
Ölümlerinden sonra çocuğunun iyi halinden dolayı kabirde ferahtır.
Dirilerin ölülere hediyesi dua ve istiğfardır.

Akraba Hukukuna Dair Faziletler:

Sıla-i rahim, ömrü uzatır, rızkı arttır, rızkı artırır.
Efendimiz (sav) “Sıla-i rahmi terketme sıla yap, sana zulmedeni bağışla, sana kötülük yapana bile iyilik yap” buyurmaktadır.

Köle ve Hayvanların Hakları:

Aç bırakmamak.
Bilindiği hayvanın yüzüne vurmamak.
Hayvana azab ve işkence etmemek.
Kendisine eziyet vermeyen karınca ve hüd hüd kuşunu öldürmemek.
Akrep, yılan, fare, alaca, karga ve kuduz köpek gibi zararlıların dışında hayvanat öldürmemek.

Amme Hukukuna Dair Faziletler:

Amme hukuku denilince insanların ırz ve namuslarına dil uzatmaktan sakınmalı ve dedikodu, kovuculuk, yalan ve benzeri dil ile işlenen günahlardan çekinmek akla gelir.

Gıybet, müminin duyunca hoşlanmayacağı sözleri ortasından söylemektir. İstir dini ister dünyevi ne olursa olsun gıybet yapılmamalıdır. Bir Müslüman’ın şerefine dil uzatmak en büyük günahlardan biridir. Gıybete şu dört yerde başka çare kalmadığı zaman izin verilmiştir.

Zalimin zulmünü padişaha şikayet etmek.
Hak sahibinin hakkın almak için yardım isteğini kişiye olayı yada kişiyi anlatması.
Fetva almak için yardım isteği kişiye olayı da kişiyi

anlatması.
Açıktan günah işleyen fasıkı, fısıktan korunmak amacıyla söylemek.
Kovuculuk, açıklanması, istenmeyen sırların açıklanmasıdır.
Efendimiz (sav) “ Korucu cennet giremez” buyurmuştur. Akıllı olana yakışan gördüklerini söylemektir. Bir fayda sağlamak veya günah önlemek siz konusu ise caizdir. Mesela birinin tasallut ederken gördüğün kimse hakkında şahitli yapma mecburiyetin vardır.

Doğruluk mutlaka hayra götürür. Efendimiz (sav)’e “Mümin yalancı olabilirim:” diye sorulunca “Hayır asla olamaz! Buyurmuşlardır. Çünkü yalan uyduranlar Allah’ın ayetlerine inanmayanlardır. Yalan bütün kötülüklerin temeli, günahların esasıdır.

Yalan Ancak Bir Kaç Yerde Mübahtır:

Dargınların arasını bulmak için.
Harpte düşmana hile yapmak için.
Erkeklerin hanımına ve kadının kocasına muhabbet ve yuva saadeti için söylediği yalan sözler.
Müminin yalan vaadden kaçınması gereklidir. Çünkü yalan vaad münafıklık alametidir.

Nefsin Islah Yolları:

Kul, nefsin azgınlık ve taşkınlığından kurtularak itiminan makamına erince nefs insana güzel bir binit olur. En büyük cihad ile mücadeledir. Nefsin kötü ahlakı pek çoktur. Bunların başlıcaları, kibir, vebriya, öfke, hased, mal sevgisi ve makam tutkusudur.

Tevazu ile kul nefsini kibir ve ucbün çirkinliğinden uzak tutmalıdır. Efendimiz (sav); “Dünyada böbürlenip büyüklük taslayanlar, kıyamet gününde küçük karınca suretinde yaratılacak ve halk onların üzerine basarak çiğneyecektir.” Buyurmaktadır.

Yusuf b. Esbat tevazu şu güzel sözleri açıklıyor, “Evinden çıktıktan sonra karşılaştığın herkesi kendine üstün görmektir.”

Küçük şirk sayılan riyanın nefisten uzaklaştırılması ancak yapılan her şeyin Allah rızası için olduğunu bilmekle mümkündür. Kişi bir amele yöneldiği zaman aklında sadece Allah’ın rızasını kazanmak olmalıdır.

Efendimiz (sav) yumuşak huyluluğu da şu sözlerle açıklıyor,

“ Sizin en hayırlınız öfkelendiği zaman kendine hakim olandır. En yumuşak başlı olanınızda elinde intikam alma imkanı olduğu halde insanların kusurlarını bağışlayandır.

Hased, Allah'ın kullarına ihsandan memnun olmamak manasına gelir. Bu ise insanı günahla götürebilir. Bir kimse dünyaya aid bir şey için hassal ediyorsa bu tutumu ona hiç bir şey kazandırmaz. İbn Şirin derki: " Hased ettiğim kimse Cennet ehliyse onun ehl-i cennet olduğunu kıskanmayayım da dünyalığını mı kıskanayım? Zira dünya cennet nazaran çok hafiftir. Eğer hased ettiğim kimse cehennemlik ise, onu cehenneme götüren dünyasını niye kıskanayım?

Müminlerde olması gerekli olan güzel huylardan biride isar'dır Yani kendine verilmesi gerekin ihsanın başkasını arzu etmektir. Nitekim Allah Teala bu konuda Haşr suresinde " Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile, kardeşlerini kendilerinden önce tutarlar" buyurmaktadır.

Nefsin kötü huylarından olan hırs kişiyi hasrete götürür. Bunu önüne geçmek amacıyla müminlerin kanaatkar olması gereklidir. Kanaat konusunda aslolan iktisatlı, tutumlu olmaktır. İktisat, harcamada tutumlu, vermede minnetsiz davranmaktadır.

Bilmek gerekir ki, makam sevgisi ve şöhret tutkusu, nefse en çekici gelen özelliklerdendir. Bu sebeple sıdk makamına ermiş kimselerden en son çıkan nefsani duygu, "makam sevgisi" veya "baş olması" arzusundadır. Resulullah (sav) şöyle

buyurmuştur. “Siz baş olmaya çok meraklısınız, fakat bu duygu, kıyamet gününde size pişmanlık sebebi olacaktır.

Sülük, Ma’rifet ve Tevhidin Fazileti:

Sülük’ün niteliği: Bu alemde gerçek maksat, biricik gaye Allah Teala Hazretleridir. Bu yüce gayeye götürülen yollar, yaratıkların nefesleri sayısıncadır. Bu yolların en sağlam, en zor, en yüce ve en doğru olan, riyasat, mücahede ve şiddet yoludur. Kalp temizliği batın tasfiyesi, zikir ve tevhid ile olur. Allah Teala ile aramızda bulunan perdelerin en kalını şüphesiz nefs perdesidir.

Nefsin Arzularına Karşı Koyabilmek İçin Gerekli Bazı Hususlar Vardır:

Gönlünün ısındığı bir kamil şeyhe bağlanmak.
Tevbe ve inabeden sonra Hak’a yönelmek.
Sünnet uymaya ihtimam göstermek.
Ehl-i dünyaya yaltaklanmamak.
Aç kalmak (ve az yemek).
Sükut (ve az konuşmak).
Zikri ilahi ile meşgul olmak.
Halvete devam.
Vakıasını başkasına söylememek.

Ma'rifet'i İlahiyyenin Fazileti:

Marifet ve ilm-i ilahi, yani, Cenabı Hakk'ı iyice tanımak faziletlerin en yücesidir. Nitekim rivayet olunduğuna göre Resulullah (sav) " En fazileti amel nedir? Sonuncusu "Allah'ı bilmek ve tanımaktır." Buyuruyor. Ayrıca yine bu konu ile alakalı olarak "Bilerek yapılan az amel, bilinmeden yapılan çok amelden daha hayırlı ve faydalıdır." Buyurmaktadır.
Tevhid-i İlahinin Fazileti: Tevhid hakkında pek çok söz söylenmiştir. Fakat tevhidin hakikati dil ile beyan olunamaz. Çünkü tevhid hakikatinin yörüngesi, tatmak ve yaşamaktır, on ancak vicdan ile anlaşılabilir.
Ebül Abbas es-Seyyari derki: " Tevhid; kalbin Hakk'tan başka bir şey hatırlamamasıdır."

MİFTHU'S-SALAT VE MİRKATÜN-NECAT

(Namaz Anahtarı ve Kurtuluş Merdiveni)

Namazın Sırları ve Adabı:

Namazı kılacak kişi yemek ve içmekle ilgili ihtiyaçlarını görmüş, kalbi huzur ve teveccühünü bozabilecek düşünceleri zihinden çıkarmış olmalıdır. Bedeninin ve kalbini tevbe ile temizlemelidir. Burada temizlenmesi gerekli olan en önemli şey kalptir. Çünkü kalp nazargah-ı

ilahi'dir.

Bedenen kıbleye, batınen ise Cenab-ı Hakk'ın huzur-u ilahisine yönelmeli ve son namaz imiş gibi kılmak gerekir.

Niyetten sonra tekbir alınır ve namaza durulur. Burada mümin bir miraçtadır. Bunu hiçbir an unutmamalı ve Allah'ın huzuruna yakışır şekilde namaz eda eylemelidir.

Tekbirden sonra sağ ele elin üzerine konularak bağlanır. Yeni ise insanın iki denizinin kavuştuğu yer olan göbeğin biraz aşağısındadır. Göbeğin üst kısmı (kalp ve daha yukarısı) semavi sırlar hazinesi, alt kısmı ise nefsini orduların karargahı ve arzın sırları deposudur. Eller bu şekilde bağlanınca nefsini duygu ve güçlerin yukarı çıkması önlenmiş olur. Nefsle mücadele ve ihtilaf ortadan kalkınca ellerin birleştirilmesi ihtiyacı ortadan kalkan ve eller yana salıverilir. Bu konuda görüş ayrıcalığı çıkmaktadır.

Bu durum namaz kılan kişinin ahvalinin farklığından kaynaklanır.

Namaz kılana yakışan, padişahlar padişahı Allah'ın huzurunda zelil bir kulun oluşu gibi huşu ve hudu halinde bulunmaktadır. Rukûdan doğrulunca belini ve sırtını dümdüz yapmak gereklidir. Yoksa Allah Teala nazar buyurmaz.

Secdeye giderken dizler, eller sonra alan ve burun sırasıyla yere konur. Dirsekler yere yapıştırılmaz. Secdede sünnet ve farzlara riayetle özen gösterilmelidir. Çünkü kulun Cenab-ı Hakk'ın en yakın olduğu an secde anıdır. Secdeden kalkınca sol ayak üzerine oturulur ve sağ ayak parmakları kıbleyi gösterecek şekilde dikilir. Eller açılıp kapanmaya zorlanmadan uyluklar üzerine konur.

Teşehhüdde et-Tahiyyat okunurken Mirac'ın sırrı düşünülmelidir. Çünkü namaz Mi'raç çıkmak için sağ ve solda bulunan meleklerle, Müslüman ins ve cinlere selam verilmelidir.

Namazın Faziletleri:

İkindi namazı çok önemlidir. Bu namazı kılana büyük mutluluk vardır. İyiliklerin kötülükleri giderdiği gibi namazda dünya karanlıklarını giderir. Beş vakit namaz Cenab-Hakk'a açılan baş huzur kapısıdır.

Nefsin namazı insanı kötü huylardan, kalbin namazı gaflet ve gereksiz uğraştan, sırrın namazı da masivaya iltifattan alıkor.

Namaz lugatta dua demektir. Çünkü tam anlamıyla Allah'a yönelince bütün organları sanki dil kesilir ve Allah Telalaya zahirin ve batınen dua eder.

Cuma ve Cemaatin Faziletleri:

Allah Teala buyuruyor ki.

“ Cuma günü namaza çağrıldığında hemen Allah’ın zikrine koşunuz. Alış verişi terkediniz. Eğer bilseniz bu sizin için daha hayırlıdır. (Cuma-9)

Cuma namazını terk etmek kalbin nurlanıp inkişaf etmesine sebep olur.

Cuma namazında gerekli olan adabdan birinin de sessizce hutbe dinlemek olduğu bilinmelidir. Çünkü Allah Resulü (sav) “imam minbere çıktığında zaman namaz kılmak da, konuşmak da caiz değildir.” buyurmuşlardır.

Günlerin en hayırlı olan Cuma günüdür.

Cemaatle namaz, sünnet-i müekkededir. Cemaatle kılının namazın yirmiyedi kat sevabı olduğu unutulmamalıdır.

Saf bağlayıp namaz kılan mü’minler, nefs gibi haramilere şeytan misli hırsızlara karşı mücadele etmek için birbirlerine destek olarak kenetlenmiş binalar gibidir. Namaza duran cemaatin zahirleri şartlarını taşıyarak bir araya gelirse batınlarıda onlara uyar. Takva ve iyilik hususunda birbirlerine

karşılıklı olarak yardımcı olurlar. Birbirlerine nur ve bereket sirayet eder.

Tenbih

Namaz, kalbi ve kalple ilgili amelleri, cehri ve hafi zikri toplayan ve kulu yüksek derecelere ulaştıran bir ibadettir.

Ammelilerin bir ruhu, bir cesedi vardır. İnsanoğlu dünyada bulunduğu sürece onun amellerinden yüz çevirmesi azgınlık ve isyanın ta kendisidir. Ameller haller ile tezkiye görür. Haller (ahval) ammelileri gelişir.

Dinin ikamesi için gayret göster., lakin (ölüm) gelinceye kadar Rabbına kulluğuna devam et.